DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

10. september 2009 *

I sag C-366/08,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Oberlandesgericht München (Tyskland) ved afgørelse af 31. juli 2008, indgået til Domstolen den 11. august 2008, i sagen:

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV

mod

Adolf Darbo AG,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne T. von Danwitz, E. Juhász, G. Arestis (refererende dommer) og J. Malenovský,

* Processprog: tysk.

generaladvokat: Y. Bot
justitssekretær: fuldmægtig N. Nanchev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 20. maj 2009,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV ved Rechtsanwalt R. Burkhardt

— Adolf Darbo AG ved Rechtsanwalt D. Gorny

— den tyske regering ved M. Lumma og J. Möller, som befuldmægtigede

— den franske regering ved A. Adam og R. Loosli-Surrans, som befuldmægtigede

— den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget

— den polske regering ved M. Dowgielewicz, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved F. Erlbacher og L. Pignataro-Nolin, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen dels af bilag III, del A, til Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/2/EF af 20. februar 1995 om andre tilsætningsstoffer til levnedsmidler end farvestoffer og sødestoffer (EFT L 61, s. 1), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/72/EF af 15. oktober 1998 (EFT L 295, s. 18, herefter »direktiv 95/2«), dels af bilag I, afsnit II, andet punktum, til Rådets direktiv 2001/113/EF af 20. december 2001 om marmelade og frugtgelé samt kastanjecreme bestemt til konsum.

2 Anmodningen er blevet fremsat i en sag mellem Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV (herefter »ZBW«) og Adolf Darbo AG (herefter »Darbo«), et østrigsk selskab, vedrørende et forbud mod, at Darbo markedsfører en marmelade, ekstra, med tilsætning af konserveringsmidlet kaliumsorbat (E 202) i Tyskland, og vedrørende pligt til at erstatte ZBW's omkostninger, der er opstået i forbindelse med meddelelsen af kravet.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

3 Forbrugerbeskyttelse bør ifølge anden betragtning til direktiv 95/2 være det primære hensyn ved opstilling af regler for tilsætningsstoffer og betingelserne for deres anvendelse.

4 I fjerde betragtning til direktivet anføres, at på baggrund af den nyeste videnskabelige og toksikologiske viden om disse stoffer bør nogle af dem kun tillades anvendt i bestemte levnedsmidler og under bestemte anvendelsesbetingelser.

5 Direktiv 95/2 er ifølge artikel 1 et særdirektiv, der udgør en del af det globale direktiv, som er omhandlet i artikel 3 i Rådets direktiv 89/107/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om tilsætningsstoffer, som må anvendes i levnedsmidler (EFT L 40, s. 27). Direktiv 95/2 omhandler andre tilsætningsstoffer end farvestoffer og sødestoffer, og det finder ikke anvendelse på enzymer, med undtagelse af de i direktivets bilag nævnte.

6 I overensstemmelse med direktivets artikel 1, stk. 3, litra a), forstås ved konserveringsmidler: stoffer, som forlænger et levnedsmiddels holdbarhed ved at beskytte det mod ødelæggelse forårsaget af mikroorganismer.

7 Artikel 2, stk. 1-4, i direktiv 95/2 bestemmer:

»I levnedsmidler må kun anvendes de stoffer, der er nævnt i bilag I, III, IV og V, til de i artikel 1, stk. 3 og 4, nævnte formål.

[…]

4. Tilsætningsstofferne i bilag III og IV må kun anvendes i de i disse bilag nævnte levnedsmidler og kun under de dér anførte betingelser.

[…]«

8 Direktivets bilag III, del A, vedrører konserveringsmidler og antioxidanter, der er tilladt under bestemte betingelser, såsom sorbater, benzoater og p-hydroxybenzoater. Kaliumsorbat kan tilsættes følgende levnedsmidler:

»[…]

Syltetøj, gelé og marmelade med lavt sukkerindhold og lignende produkter med lavt kalorieindhold eller uden sukker samt andet smørepålæg på frugtbasis, *Mermeladas.*

[…]«

9 Direktivets bilag III, del B bestemmer, at svovldioxid og forskellige sulfitter kan tilsættes følgende levnedsmidler:

»[…]

Marmelade og frugtgelé som defineret i Rådets direktiv 79/693/EØF af 24. juli 1979 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om marmelade og frugtgéle samt kastanjecreme (EFT L 205, s. 5), som ændret ved Rådets direktiv 88/593/EØF af 18. november 1988 (EFT 318, s. 44, herefter »direktiv 79/693« (undtagen marmelade, ekstra, og frugtgelé, ekstra) og andet lignende frugtsmørepålæg, herunder produkter med lavt kalorieindhold.

[…]«

10 Femte betragtning til direktiv 79/693 udtaler, at »en ny type produkter med nedsat sukkerindhold er lige kommet frem på visse markeder, men den industrielle udvikling af disse produkter er endnu ikke afsluttet; der bør derfor foreløbig gives medlemsstaterne mulighed for at afgøre, om de vil anvende begreberne marmelade, gelé eller kastanjecreme for nævnte produkter […]«.

11 Direktivet gælder ifølge artikel 1 bl.a. for »marmelade« og »marmelade, ekstra«.

12 I overensstemmelse med direktivets artikel 2 træffer medlemsstaterne alle egnede foranstaltninger, for at de omhandlede produkter, der er defineret i bilag I til direktivet, kun bringes i handelen, såfremt de opfylder de definitioner og de regler, der er fastsat i direktivet.

13 Artikel 3 i dette direktiv bestemmer:

»1. De i bilag I anførte betegnelser forbeholdes de produkter, som er defineret deri, og hvis indhold af opløseligt tørstof, refraktometrisk bestemt, er på 60% eller derover.

2. Medlemsstaterne kan dog på deres område tillade, at de i bilag I anførte betegnelser anvendes til at betegne produkter, som opfylder de øvrige bestemmelser i dette direktiv, bortset fra bestemmelserne i bilag III, kapitel B, men har et indhold af opløseligt tørstof på under 60%.

[…]«

14 Direktivets artikel 7, stk. 3, litra b), fastsætter:

»Mærkningen af de i bilag I definerede produkter skal ligeledes indeholde følgende obligatoriske påskrifter:

[…]

b) Påskriften »samlet mængde sukker: […] g pr. 100 g«, idet det angivne tal udtrykker det færdige produkts refraktometriske værdi, bestemt ved 20° C med en tolerance på ± 3 refraktometergrader […]«

15 Bilag I til nævnte direktiv fastlægger definitionerne på færdige produkter, herunder definitionen på marmelade, ekstra, og marmelade:

»[…]

1. marmelade, ekstra:

en blanding af sukkerarter og pulp, med passende geléagtig konsistens

— enten af en enkelt frugtsort

— eller af to eller flere frugtsorter, bortset fra æbler, pærer, blommer med sten, meloner, vandmeloner, druer, græskar, agurker og tomater.

Den mængde pulp, der anvendes til fremstilling af 1 000 g færdigt produkt, må ikke være under:

450 g i almindelighed

[…]

2. marmelade:

en blanding af sukkerarter og pulp og/eller puré, med passende geléagtig konsistens

— enten af en enkelt frugtsort

— eller af to eller flere frugtsorter.

Den mængde pulp og/eller puré, der anvendes til fremstilling af 1 000 g færdigt produkt, må ikke være under:

350 g i almindelighed

[…]«

16 Direktiv 2001/113 gælder i henhold til artikel 1, der ophævede direktiv 79/693 med virkning fra den 12. juli 2003, for de i bilag I til direktivet definerede produkter med undtagelse af produkter bestemt til fremstilling af kager og andet bagværk.

17 Bilag I til direktiv 2001/113 indeholder ikke nogen væsentlig ændring af definitionerne af begreberne »marmelade« og »marmelade, ekstra« i bilag I til direktiv 79/693. Bilag I, afsnit II, til direktiv 2001/113 fastsætter endvidere følgende:

»De i afsnit I definerede produkter skal indeholde mindst 60% opløseligt tørstof, bestemt med refraktometer; dette gælder ikke for produkter, hvor sukkeret er blevet helt eller delvis erstattet med sødestoffer.

Medlemsstaterne kan imidlertid for at tage hensyn til visse særlige tilfælde tillade de forbeholdte betegnelser for produkter defineret i afsnit I med et indhold af opløseligt tørstof på under 60%, jf. dog. artikel 5, stk. 1, i [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv

2000/13/EF af 20.3.2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler (EFT L 109, s. 29)].«

18 Artikel 1, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/35/EF af 30. juni 1994 om sødestoffer til brug i levnedsmidler (EFT L 237, s. 3) bestemmer:

»3. I forbindelse med dette direktiv defineres udtrykkene »uden tilsat sukker« og »energireduceret« i tredje kolonne i bilaget således:

— »uden tilsat sukker« uden nogen tilsætning af mono- eller disaccharider eller af andre levnedsmidler, der anvendes på grund af deres sødende egenskaber

— »energireduceret«: energireduceret med mindst 30% i forhold til det oprindelige levnedsmiddel eller et lignende produkt.«

De nationale bestemmelser

De tyske bestemmelser

19 I § 6 i lov om levnedsmidler, forbrugsprodukter og foderstoffer (Lebensmittel-, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuchs) af 1. september 2005, som affattet den 26. april 2006 (BGBl. 2006 I, s. 945), bestemmes følgende:

»Forbud mod tilsætningsstoffer i levnedsmidler

1) Det er forbudt

1. i forbindelse med erhvervsmæssig fremstilling eller behandling af levnedsmidler, som er bestemt til at skulle bringes i omsætning, at anvende

a) ikke-godkendte tilsætningsstoffer til levnedsmidler […]

[…]

2. i erhvervsmæssigt øjemed at bringe levnedsmidler i omsætning, som er fremstillet eller behandlet i strid med forbuddet i nr. 1, eller i strid med en i medfør af § 7, stk. 1, nr. 2 eller 5, udstedt bekendtgørelse.«

20 I henhold til bilag 5, del A, liste 1 og 2, i bekendtgørelse af 29. januar 1998 om godkendelse af tilsætningsstoffer i levnedsmidler med teknologiske formål (Verordnung über die Zulassung von Zusatzstoffen zu Lebensmitteln zu technologischen Zwecken) (BGBl. 1998 I, s. 230) er kaliumsorbat alene tilladt for »syltetøj med lavt sukkerindhold, frugtgelé, marmelader og lignende produkter med lavt kalorieindhold eller ganske uden sukker samt andet smørbart pålæg på frugtbasis; mermeladas«.

21 Ifølge § 4 i bekendtgørelse af 23. oktober 2003 om syltetøj og lignende produkter (Verordnung über Konfitüren und einige ähnliche Erzeugnisse) (BGBl. I, s. 2151) må levnedsmidler forsynet med en betegnelse, som er opført i bilag I til denne bekendtgørelse, ikke uden at opfylde de i dette bilag nævnte krav til fremstillingen markedsføres erhvervsmæssigt.

22 Bilag I, del I, til den nævnte bekendtgørelse fastsætter i overensstemmelse med direktiv 2001/113/EF kravene til fremstilling af syltetøj med betegnelsen »marmelade, ekstra«. Dette bilags del II bestemmer:

> »1. De i del I definerede produkter skal indeholde mindst 60% opløseligt tørstof […]. Undtaget herfra er produkter, hvor sukkeret helt eller delvist er erstattet med sødestoffer i henhold til Zusatzstoff-Zulassungsverordnung.
>
> […]«

De østrigske bestemmelser

23 § 3 i bekendtgørelse af 2004 om syltetøj, frugtgelé, marmelader samt kastanjecreme, udstedt af ministeren for sundhed og kvindeanliggender (Verordnung über Konfitüren, Gelees. Marmeladen und Maronenkrem fra Bundesministerin für Gesundheit und Frauen) (BGBl. II, 367/2004), bestemmer:

»1. De i § 1, stk. 1, definerede produkter skal indeholde mindst 60% opløseligt tørstof […]. Undtaget herfra er produkter, hvor sukkeret helt eller delvist er erstattet med sødestoffer […]

2. Syltetøj med lavt sukkerindhold, frugtgelé, marmelader skal indeholde mindre end 60%, men mindst 45% opløseligt tørstof […], frugtindholdet skal mindst svare til kravene til produkter i kategorien ekstra.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

24 Darbo markedsfører marmelade ekstra både i 25 g-portioner og — til fremstilling af kager og andet bagværk — i løs vægt, med indhold af kaliumsorbat (E 202), samt sukker med opløseligt tørstof på 58%.

25 ZBW, sagsøgeren i første instans i hovedsagen, finder ikke, at det omhandlede syltetøj har lavt sukkerindhold, og har for Landgericht München nedlagt påstand om, at Darbo tilpligtes at undlade at markedsføre syltetøjet i Tyskland samt erstatter udgifterne som følge af det fremsatte krav.

26 Darbo har påstået sig frifundet under henvisning til, at virksomhedens syltetøj har lavt sukkerindhold, da tilsætningen af kaliumsorbat var godkendt ved direktiv 95/2. Eftersom syltetøjet er markedsført lovligt i Østrig, er det således ifølge Darbo også lovligt at markedsføre det i Tyskland.

27 Landgericht München afsagde den 25. september 2007 dom i overensstemmelse med ZBW's påstand. Darbo har derefter indbragt dommen for Oberlandesgericht München.

28 Hvis begrebet »lavt sukkerindhold« som omhandlet i bilag III, del A, til direktiv 95/2 ikke omfatter syltetøj med betegnelsen »marmelade, ekstra«, kan kaliumsorbat ifølge Oberlandesgericht München ikke tilsættes denne type syltetøj som konserveringsmiddel. I det tilfælde har Darbo ingen mulighed for at markedsføre sit syltetøj i Tyskland eller i Østrig.

29 Er marmelade, ekstra, derimod omfattet af anvendelsesområdet for »syltetøj med lavt sukkerindhold«, afhænger resultatet i hovedsagen af, under hvilke betingelser det pågældende syltetøj kan anses for syltetøj med lavt sukkerindhold. Det skal i den forbindelse fastlægges, om et sådant begreb også omfatter syltetøj med et indhold af opløseligt tørstof på 58%.

30 På den baggrund har Oberlandesgericht München besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal begrebet »syltetøj med lavt sukkerindhold« i bilag III, del A, til […] direktiv 95/2/EF […] fortolkes således, at det også omfatter begrebet »marmelade, ekstra«?

2) Såfremt der svares bekræftende på første spørgsmål, spørges:

a) Hvordan skal begrebet »syltetøj med lavt sukkerindhold« i bilag III, del A, til direktiv 95/2 EF […] i øvrigt fortolkes?

b) Skal begrebet navnlig fortolkes således, at det også omfatter syltetøj med betegnelsen »marmelade, ekstra«, som har et indhold af opløseligt tørstof på 58%?

3) Såfremt der svares bekræftende på spørgsmål 1 og 2b, spørges:

Skal bilag I, afsnit II, andet afsnit, til […] direktiv 2001/113 […] fortolkes således, at betegnelsen »marmelade, ekstra« også kan være tilladt for syltetøj med et indhold af opløseligt tørstof på mindre end 60%, når der ved betegnelsen »marmelade« ikke stilles ringere krav for denne type syltetøj?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Om første og andet præjudicielle spørgsmål

31 Med de to første spørgsmål, der skal behandles under ét, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om begrebet »syltetøj […] med lavt sukkerindhold« i bilag III,

del A, til direktiv 95/2 omfatter syltetøj med betegnelsen »marmelade, ekstra«, der har et sukkerindhold på 58%.

32 Med henblik på at besvare de forelagte spørgsmål skal det for det første afgøres, om betegnelsen »syltetøj« som omhandlet i denne bestemmelse også omfatter produkter med betegnelsen »marmelade, ekstra«.

33 Direktiv 95/2 tager som særdirektiv og som en del af det globale direktiv, der er omhandlet i artikel 3 i direktiv 89/107, sigte på at harmonisere medlemsstaternes lovgivning om anvendelsen af visse tilsætningsstoffer, som må anvendes i visse levnedsmidler til mennesker.

34 Bilag III til direktiv 95/2 vedrører konserveringsmidler og antioxidanter, der er tilladt under bestemte betingelser i visse levnedsmidler. Del A i dette bilag fastsætter bl.a., at kaliumsorbat kun kan tilsættes »syltetøj, gelé og marmelade med lavt sukkerindhold og lignende produkter med lavt kalorieindhold eller uden sukker samt andet smørepålæg på frugtbasis, *Mermeladas*«.

35 Bestemmelsens ordlyd henviser til begrebet »syltetøj med lavt sukkerindhold« uden imidlertid at specificere, om betegnelsen »syltetøj« anvendes som en artsbetegnelse, der ikke kun omfatter produkter, der betegnes som »marmelade«, men også produkter, der betegnes som »marmelade, ekstra«.

36 Da direktiv 95/2 ikke definerer betegnelsen »syltetøj«, skal der søges støtte i direktiv 79/693 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om bl.a. marmelade, der var gældende på det sagsrelevante tidspunkt, med henblik på at afgøre, om produkterne, der betegnes som »marmelade, ekstra« i dette direktiv, kan have et lavt sukkerindhold.

37 Det skal i den henseende præciseres, at direktiv 2001/113, der ophævede direktiv 79/693 med virkning fra den 12. juli 2003, ikke indeholder ikke nogen væsentlig ændring af de definitioner af begreberne »marmelade« og »marmelade, ekstra«, der er anført i direktiv 79/693.

38 Det fastsættes i artikel 3, stk. 1, i direktiv 79/693, at de i bilag I til dette direktiv anførte betegnelser forbeholdes de produkter, som er defineret deri, og hvis indhold af opløseligt tørstof, refraktometrisk bestemt, er på 60% eller derover.

39 Endvidere kan medlemsstaterne i overensstemmelse med nævnte artikel 3, stk. 2, første afsnit, på deres område tillade, at betegnelserne »marmelade« og »marmelade, ekstra« anvendes til at betegne produkter, som — ud over at opfylde de øvrige bestemmelser i det nævnte direktiv — har et indhold af opløseligt tørstof på under 60%.

40 Som det fremgår af femte betragtning til direktiv 79/693, ønskede fællesskabslovgiver med denne undtagelse at give medlemsstaterne mulighed for at afgøre, om de vil anvende begreberne i bilag I til direktivet for produkter med nedsat sukkerindhold.

41 Desuden er marmelade i henhold til bilag I til dette direktiv en blanding af sukkerarter og pulp og/eller puré, med passende geléagtig konsistens af en eller flere frugtsorter. Bilaget angiver endvidere, at den mængde pulp og/eller puré, der anvendes til fremstilling af 1 000 g færdigt produkt, i almindelighed ikke må være under 350 g.

42 Marmelade, ekstra, som omhandlet i det nævnte bilag, er en blanding af sukkerarter og pulp, med passende geléagtig konsistens af en eller flere frugtsorter, bortset fra visse

frugtsorter, der ikke kan blandes. Bilaget bestemmer, at den mængde pulp, som anvendes til fremstilling af 1 000 g færdigt produkt, i almindelighed ikke må være under 450 g.

43 Det følger af disse definitioner, at forskellene mellem de to betegnelser »marmelade« og »marmelade, ekstra« grundlæggende består i koncentrationen og mængden af pulp af de frugtsorter, der anvendes til fremstilling af de to produkttyper.

44 I den forbindelse er der intet i bestemmelserne i direktiv 79/693, som indikerer, at produkter, der betegnes som »marmelade, ekstra«, skal have et højere sukkerindhold end produkter, der betegnes som »marmelade«, selv om kun de sidstnævnte produkter kan have et lavt sukkerindhold.

45 Hvad endelig og mere specifikt angår direktiv 95/2 bemærkes, at andre bestemmelser, der er fastsat i bilagene til direktivet, særskilt og udtrykkeligt omfatter produkter, der betegnes som »marmelade« eller »marmelade, ekstra«.

46 Bilag II til direktiv 95/2, som gengiver de levnedsmidler, der kun må tilsættes et begrænset antal af de i bilag I til direktivet nævnte tilsætningsstoffer, indeholder nemlig to forskellige lister over tilsætningsstoffer, alt efter om der er tale om betegnelsen »marmelade« eller »marmelade, ekstra« som omhandlet i direktiv 79/693.

47 Bilag III, del B, til direktiv 95/2 vedrørende en betinget godkendelse af svovldioxid og sulfitter i visse levnedsmidler omfatter »marmelade og frugtgelé som defineret i Rådets direktiv 79/693/EØF af 24. juli 1979 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om marmelade og frugtgéle samt kastanjecreme (EFT L 205, s. 5) (undtagen marmelade, ekstra, og frugtgelé, ekstra) og andet lignende frugtsmørepålæg, herunder produkter med lavt kalorieindhold«. Denne bestemmelse udelukker udtrykkeligt, at de nævnte tilsætningsstoffer kan tilsættes produkter, der betegnes som »marmelade, ekstra«.

48 Det følger heraf, at fællesskabslovgiver klart sondrede mellem betegnelsen »marmelade« og betegnelsen »marmelade, ekstra« som omhandlet i direktiv 79/693 ved udarbejdelsen af listerne, der er fastsat i bilag II og III, del B, til direktiv 95/2, med henblik på at identificere dels de levnedsmidler, der kun må tilsættes et begrænset antal af de i bilag I til direktivet nævnte tilsætningsstoffer, dels de konserveringsmidler og antioxidanter, som f.eks. svovldioxid og sulfitter, der er betinget godkendt.

49 Bilag III, del A, til direktiv 95/2 tillader imidlertid kun tilsætning af konserveringsmidler, som kaliumsorbat, til syltetøj med lavt sukkerindhold uden yderligere indikationer hvad angår syltetøjets betegnelse.

50 Under disse omstændigheder følger det af de ovenstående betragtninger, at betegnelsen »syltetøj« som omhandlet i bilag III, del A, til direktiv 95/2 anvendes som en artsbetegnelse, der omfatter både produkter, der betegnes som »marmelade«, og produkter med betegnelsen »marmelade, ekstra«.

51 For det andet skal det undersøges, om Adolf Darbos marmelade, ekstra, der har et sukkerindhold på 58%, kan betegnes som »syltetøj med lavt sukkerindhold« som omhandlet i bilag III, del A, til direktiv 95/2/EF.

52 Herved skal det for det første bemærkes, at selv om denne bestemmelse ikke angiver en tærskel, under hvilken syltetøj kan anses for at have et lavt sukkerindhold, medfører en fortolkning efter bestemmelsens ordlyd, at der skal være tale om en kraftig nedsættelse af sukkerindholdet i forhold til et givent referenceindhold. Den nævnte bestemmelse indfører nemlig adjektivet »lavt« for at kvalificere det sukkerindhold, der kræves for, at syltetøjet kan tilsættes de nævnte konserveringsmidler.

53 Den tyske regering har i sine skriftlige bemærkninger anført, at direktiv 95/2 anvender begreberne »med lavt sukkerindhold« og »med lavt kalorieindhold« helt synonymt. Den tyske regering har følgelig henvist til definitionen af begrebet »energireduceret« [o.a: Både i direktiv 95/2 og i direktiv 94/35 anvendes begrebet »à valeur énergétique réduite« i den franske tekst, der i de danske sprogversioner af de to direktiver er oversat med henholdsvis »med lavt kalorieindhold« og »energireduceret«] i artikel 1, stk. 3, i direktiv 94/35, hvorefter dette begreb kræver en nedsættelse med mindst 30% i forhold til det oprindelige levnedsmiddel eller et lignende produkt.

54 Det er i den forbindelse tilstrækkeligt at bemærke, at disse to begreber i henhold til forskellige bilag til direktiv 95/2 betegner forskellige produkter, nemlig dels syltetøj, dels lignende produkter. Heraf følger, at fællesskabslovgiver ikke anser disse to begreber for helt synonyme, og at begrebet »med lavt sukkerindhold« ikke nødvendigvis forudsætter en nedsættelse med 30% i forhold til en given referenceværdi.

55 Som Kommissionen med rette har anført under retsmødet, følger det under alle omstændigheder af en fortolkning af disse to begrebers ordlyd, at de med henblik på tilsætning af konserveringsmidlet kaliumsorbat kræver en væsentlig nedsættelse af sukkerindholdet i syltetøjet eller af kalorieindholdet i lignende produkter.

56 Det skal dernæst anføres, at der ved konserveringsmidler i overensstemmelse med artikel 1, stk. 3, i direktiv 95/2 forstås stoffer, som forlænger et levnedsmiddels holdbarhed ved at beskytte det mod ødelæggelse forårsaget af mikroorganismer.

57 Ifølge de videnskabelige og teknologiske kriterier, der danner grundlag for vedtagelsen af direktiv 95/2, er der kun teknologisk behov for at tilsætte et konserveringsmiddel, såsom kaliumsorbat, til syltetøj med lavt sukkerindhold, da disse produkter ikke indeholder tilstrækkeligt med sukker til at sikre konserveringen.

58 Ifølge anden betragtning til direktiv 95/2 bør forbrugerbeskyttelse imidlertid være det primære hensyn ved opstilling af regler for disse tilsætningsstoffer og betingelserne for deres anvendelse.

59 I overensstemmelse med artikel 2, stk. 1, i direktiv 95/2 må der i levnedsmidler således kun anvendes de stoffer, der er nævnt i direktivets bilag I, III, IV og V, til de i artikel 1, stk. 3 og 4, nævnte formål.

60 Domstolen har i den forbindelse fastslået, at det teknologiske behov er snævert forbundet med vurderingen af, hvad der er nødvendigt for beskyttelsen af folkesundheden. Der er således ikke nogen grund til at løbe en potentiel sundhedsmæssig risiko, som er forbundet med at tillade et tilsætningsstof, hvis der ikke findes et teknologisk behov, der begrunder anvendelse af det pågældende tilsætningsstof (jf. dom af 20.3.2003, sag C-3/00, Danmark mod Kommissionen, Sml. I, s. 2643, præmis 82).

61 Et sådant hensyn til beskyttelsen af den offentlige sundhed kræver følgelig, at anvendelsen i levnedsmidler af disse tilsætningsstoffer, herunder navnlig konserveringsmidler som kaliumsorbat, begrænses til tilfælde, hvor der er et særligt teknologisk behov. I den forbindelse kræver bilag III, del A, til direktiv 95/2 en væsentlig nedsættelse af sukkerindholdet i syltetøjet, for at der opstår et teknologisk behov for at tilsætte kaliumsorbat med henblik på konservering.

62 Da referenceværdien for sukkerindhold i syltetøj ved direktiv 79/693 er fastsat til 60% i det foreliggende tilfælde, har produkter med betegnelsen »marmelade, ekstra«, såsom de produkter, der er genstand for hovedsagen, og som har et sukkerindhold på 58%, et sukkerindhold, der kun i meget begrænset omfang er nedsat i forhold til referenceværdien på 60%.

63 Endelig skal det tilføjes — som den franske regering bemærkede under retsmødet — at artikel 7, stk. 3, litra b), i direktiv 79/693 bestemmer, at mærkningen af de i bilag I til

direktivet definerede produkter, der betegnes som »marmelade« og »marmelade, ekstra«, skal indeholde den obligatoriske påskrift »samlet mængde sukker: […] g pr. 100 g«, med en tolerance på ± 3 refraktometergrader.

64 Fællesskabslovgiver har således anerkendt, at en variation på ca. tre point i forhold til referenceværdien på 60% ikke i væsentligt omfang kan ændre sukkerindholdet i produkter, der betegnes som »marmelade« og »marmelade, ekstra«. En marmelade, ekstra, der i det foreliggende tilfælde har et sukkerindhold på 58%, ligger inden for rammerne af den af fællesskabslovgiver fastsatte tolerance ved angivelsen af sukkermængden ved mærkningen af de omhandlede produkter.

65 Heraf følger, at henset til ordlyden af bilag III, del A, til direktiv 95/2 og det teknologiske behov samt hensynet til beskyttelsen af den offentlige sundhed, er dette syltetøj ikke omfattet af den nævnte bestemmelse.

66 Det første og andet spørgsmål skal derfor besvares med, at begrebet »syltetøj med lavt sukkerindhold«, der er nævnt i bilag III, del A, til direktiv 95/2, omfatter syltetøj med betegnelsen »marmelade« og »marmelade, ekstra«, hvis sukkerindhold er væsentligt nedsat i forhold til referenceværdien 60%. Produkter med betegnelsen »marmelade, ekstra«, der har et sukkerindhold på 58%, kan ikke anses for at have et lavt sukkerindhold i denne bestemmelses forstand.

67 Under hensyn til besvarelsen af det første og det andet spørgsmål er det ufornødent at besvare den forelæggende rets tredje spørgsmål.

Sagens omkostninger

68 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Begrebet »syltetøj med lavt sukkerindhold«, der er nævnt i bilag III, del A, til Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/2/EF af 20. februar 1995 om andre tilsætningsstoffer til levnedsmidler end farvestoffer og sødestoffer, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/72/EF af 15. oktober 1998, omfatter syltetøj med betegnelsen »marmelade« og »marmelade, ekstra«, hvis sukkerindhold er væsentligt nedsat i forhold til referenceværdien 60%. Produkter med betegnelsen »marmelade, ekstra«, der har et sukkerindhold på 58%, kan ikke anses for at have et lavt sukkerindhold i denne bestemmelses forstand.

Underskrifter